

I. PODATKI O ROKOPISU

(Stran izpolni založnik pred oddajo recenzentu.)

Naslov učbenika: **NETZWERK NEU A2**Avtor/ Avtorji: **S. Dengler, P. Rusch, H. Schmitz, T. Sieber**Založba: **KLETT**

Učbenik bo namenjen naslednjemu/-im vzgojnoizobraževalnemu/-im programu/-om:

- ☐ osnovnošolsko izobraževanje
☐ vzgoja in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami
☐ osnovno glasbeno izobraževanje
☒ **gimnazijsko izobraževanje** ☒ **splošno** ☒ **strokovno**
☐ nižje poklicno izobraževanje
☐ srednje poklicno izobraževanje
☒ **srednje tehniško oz. strokovno izobraževanje**
☐ poklicno-tehniško izobraževanje
☐ drugo:

Ime programa/programov:

(Pomočnik v biotehniki in oskrbi, Klepar-krovec, Zdravstvena nega, Strojni tehnik...)

Predmet: **NEMŠČINA KOT DRUGI TUJI JEZIK v gimnazijah in srednjih tehniških ter strokovnih šolah**Letnik: **2. in 3.**

Število ur:

cca. 140 ur

Ime programa/programov:

(Pomočnik v biotehniki in oskrbi, Klepar-krovec, Zdravstvena nega, Strojni tehnik...)

Predmet:

Letnik:

Število ur:

II. VRSTA RECENZIJE

(Založnik označi vrsto ocene.)

☒ **Ocena skladnosti s sodobnimi spoznanji stroke oziroma strok, ki opredeljujejo predmet oziroma področje**

- ☐ Ocena metodično didaktične ustreznosti
☐ Ocena razvojno psihološke ustreznosti

Izjavljam, da je rokopis recenzentu oddan skladno z drugim in tretjim odstavkom 9. člena Pravilnika o potrjevanju učbenikov.

Datum oddaje rokopisa:

21.08.2020

Podpis odgovorne osebe založnika:

Marjeta Juvan, svetovalka za tujejezično literaturo

Žig

III. PODATKI O RECENZENTUIme in priimek: **dr. Andreja Retelj**

Izobrazba: doktorica znanosti

Naziv:-

(mentor, svetovalec, svetnik)

Znanstveni naslov: docentka za didaktiko nemščine

(npr. redni profesor, izredni profesor, docent, asistent, predavatelj višje strokovne šole)

IV. BIBLIOGRAFIJA NA PODROČJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA

Avtorstvo gradiv:

1. LAH, Meta, RETELJ, Andreja. Action research : how to introduce it into the curricula of future language teachers? = La recherche-action : comment l'introduire dans les cursus des futurs enseignants de langues ?. XLinguae, ISSN 1337-8384, issue 1, jan. 2018, str. 164-174, ilustr. http://www.xlinguae.eu/files/XLinguae1xl_2018_14.pdf, doi: 10.18355/XL.2018.11.01XL.14. [COBISS.SI-ID 66356066], [SNIP, Scopus do 10. 3. 2018: št. citatov (TC): 0, čistih citatov (CI): 0]
2. RETELJ, Andreja. Effektivität des Lernens in der Moodle-Lernplattform aus der Sicht der DaF-Lehramtsstudierenden = Učinkovitost učenja na obrazovnoj platformi Moodle iz perspektive budućih nastavnika njemačkog kao stranog jezika. Informatologia, ISSN 1330-0067, 2017, 8, br. 3/4, str. 193-201, tabele. http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=283251. [COBISS.SI-ID 66033250], [SNIP]
3. RETELJ, Andreja. Vpliv različnih pristopov na razvoj tujejezične leksikalne zmožnosti. Pedagoška obzorja : časopis za didaktiko in metodiko, ISSN 0353-1392, 2016, letn. 31, [št.] 1, str. 55-69, tabele. [COBISS.SI-ID 514404983], [SNIP, Scopus do 26. 11. 2016: št. citatov (TC): 0, čistih citatov (CI): 0]
4. RETELJ, Andreja. Prednosti računalniško podprtega pristopa pri učenju besedišča v tujem jeziku : primer slovenskih gimnazijcev pri pouku nemščine kot tujega jezika. Uporabna informatika, ISSN 1318-1882. [Tiskana izd.], sep./okt./nov. 2016, letn. 24, št. 3, str. 121-131, ilustr. [COBISS.SI-ID 62359650]
5. RETELJ, Andreja. Sprechkompetenz im DaF-Unterricht an slowenischen Gymnasien : von der Theorie zur Praxis. Vestnik za tuje jezike, ISSN 1855-8453. [Tiskana izd.], 2016, letn. 8, št. 1, str. 217-233, tabele. <http://revije.ff.uni-lj.si/Vestnik/article/view/7186/6892>, doi: 10.4312/vestnik.8.217-233. [COBISS.SI-ID 63064162]
6. RETELJ, Andreja. Interessenförderung im DaF-Unterricht durch Methodenvelfalt? : eine empirische Untersuchung. Brünner Hefte zu Deutsch als Fremdsprache, ISSN 1803-4411, 2015, jg. 8, nr. 2, str. 116-134, tabele. [COBISS.SI-ID 61459554]
7. RETELJ, Andreja. Razvoj leksikalne zmožnosti pri učenju nemščine v srednji šoli : primerjava komunikacijskega pristopa in pristopa CLIL. Šolsko polje : revija za teorijo in raziskave vzgoje in izobraževanja, ISSN 1581-6036. [Tiskana izd.], 2015, letn. 26, št. 1/2, str. 67-80, 148-149, tabele. [COBISS.SI-ID 283144448]
8. RETELJ, Andreja. Poučevanje strategij za učenje besedišča pri pouku nemščine v slovenskih gimnazijah. Vestnik za tuje jezike, ISSN 1855-8453. [Tiskana izd.], 2015, letn. 7, št. 1, str. 255-266, tabele, doi: 10.4312/vestnik.7.255-266. [COBISS.SI-ID 59339362]
9. RETELJ, Andreja. Die Beurteilung von Lehrwerken für Deutsch als Fremdsprache anhand des Gemeinsamen Europäischen Referenzrahmens für Sprachen : eine empirische Untersuchung über die Entwicklung der lexikalischen Kompetenz. V: LAH, Meta (ur.). Skupni evropski jezikovni okvir - navzkrižni pogledi = Cadre européen commun de référence pour les langues - regards croisés, (Linguistica, ISSN 0024-3922, 54). Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete: = Presses scientifiques de la Faculté des Lettres. 2014, [Letn.] 54, str. 61-75, ilustr., doi: 10.4312/linguistica.54.1.61-75. [COBISS.SI-ID 56729698]
10. RETELJ, Andreja. Pouk nemščine v gimnazijah skozi prizmo metod in pristopov k poučevanju. Vestnik za tuje jezike, ISSN 1855-8453. [Tiskana izd.], 2014, letn. 6, št. 1, str. 221-234, tabele, doi: 10.4312/vestnik.6.221-234. [COBISS.SI-ID 56760674]
11. KOSEVSKI PULJIĆ, Brigita, RETELJ, Andreja. Vizualni mediji pri pouku tujega jezika. Vestnik za tuje jezike, ISSN 1855-8453. [Tiskana izd.], 2013, letn. 5, št. 1/2, str. 81-94, ilustr., doi: 10.4312/vestnik.5.81-94. [COBISS.SI-ID 53712226]
12. RETELJ, Andreja, KOSEVSKI PULJIĆ, Brigita. "Potrebujemo več prakse!" : kako bodoče učiteljice in učitelji

nemščine vrednotijo svoje izkušnje z mikropoučevanjem? = "We need more practice!" : how future teachers evaluate their experiences with micro-teaching?. Revija za elementarno izobraževanje, ISSN 1855-4431. [Tiskana izd.], dec. 2016, letn. 9, št. 4, str. 139-154, tabele. [COBISS.SI-ID 63067746]

13. RETELJ, Andreja. Kako s pomočjo uporabe interaktivne table razvijati učne strategije za učinkovitejše učenje besedišča v tujem jeziku?. Vestnik za tuje jezike, ISSN 1855-8453. [Tiskana izd.], 2011, letn. 3, št. 1/2, str. 151-166, ilustr. [COBISS.SI-ID 47554658]

14. RETELJ, Andreja, PIŽORN, Karmen. Povezovanje tujih jezikov z nejezikovnimi predmeti : misija nemogoče?. Vestnik za tuje jezike, ISSN 1855-8453. [Tiskana izd.], 2010, letn. 2, št. 1/2, str. 135-142. [COBISS.SI-ID 44762722]

Recenzija gradiv:

- Soavtorica učbeniškega kompleta Magnet 2 in 3 za nemščino za osnovno šolo in soavtorica učbeniškega kompleta Alles stimmt! 1, 2, 3 za gimnazije in strokovne šole.
- Recenzent: Krenker, M. (2014). Schnippschnapp – moja pot do mature iz nemščine. Ljubljana: samoz.

V strokovnih publikacijah javno objavljene recenzije:

RETELJ, Andreja. Brigita Kosevski Puljić: Einführung in Theorie und Praxis der Didaktik Deutsch als Fremdsprache. Znanstvena založba Filozofske fakultete: Ljubljana 2015. Glottodidactica, ISSN 0072-4769, 2015, vol. 42, [no.] 2, str. 230-231, doi: 10.1476/gl.2015.42.2.20. [COBISS.SI-ID 59568994]

Sekundarno avtorstvo:

Druge aktivnosti:

(npr članstvo v komisijah, mentorstvo ...)

- Članica DPK SM za nemščino, članice projektne skupine Pot do e-kompetentnosti na Zavodu RS za šolstvo, članica projektne skupine Umeščanje izpitov v Skupni evropski referenčni okvir na RIC.

V. PISNA OCENA

(Recenzent označi vidik opravljene ocene.)

- Ocena skladnosti s sodobnimi spoznanji stroke oziroma strok, ki opredeljujejo predmet oziroma področje
- Ocena metodično didaktične ustreznosti
- Ocena razvojno psihološke ustreznosti

Pisna utemeljitev ocene besedilnega in nebesedilnega dela prejetega učbenika:

Učbenik Netzwerk neu A2 je sodoben in privlačen učbenik za učenje nemščine, ki je namenjen učenju mladostnikov, ki že imajo predznanje na ravni A1. Predvidena ciljna skupina 2. in 3. letnik v našem šolskem sistemu je ustrezna. Avtorji učbenika mladostnika nagovarjajo s primerno vizualno podobo, vsebino in ustrezno tipologijo nalog ter razlago. Pri tem avtorji upoštevajo najnovejša nevrodidaktična spoznanja in nagovarjajo mladostnika tako, da ga z izbranimi besedili in nalogami ustrezno motivirajo za učenje, mu nudijo zanimive informacije, da ga pritegnejo k učenju in ga hkrati izobražujejo ter z izbrano tipologijo nalog v pravi meri animirajo za učenje v parih, skupinah, samostojno in raziskovalno.

Učbenik sloni na načelih komunikacijskega pristopa, ki pripravlja učenca na uspešno komunikacijo v vsakdanjem življenju, kar je usklajeno s značilnostmi sodobnega pouka tujega

jezika. Vodilni komunikacijski pristop avtorju uspešno nadgrajujejo z značilnostmi problemsko orientiranega učenja, produktno usmerjenega učenja in tudi medpredmetnega povezovanja. Učbenik sledi načelu v hitrem času ustrezno opremiti mladostnika z jezikovnimi sredstvi, ki jih bo lahko uporabil v avtentičnih situacijah, vezanih na njegov svet. V učbeniku nekoliko pogrešam kakšno literarno besedilo, saj bi tudi na ravni A2 učenci lahko začeli graditi literarne kompetence v tujem jeziku. Žal je to stalnica vseh novih učbenikov za tuji jezik, kar je posledica neustrezne umeščenosti literature v SEJO.

- **Vizualna ustreznost**

Učbenik je izdelan iz kakovostnega papirja in opremljen s številnimi fotografijami, ilustracijami, piktogrami, razpredelnici, emoji, grafikoni itd. kar prispeva k slikovitosti in hkrati nudi številne impulze za različne načine učenja. Slikovno gradivo je smiselno povezano z nalogami, ki sledijo in vodijo k razvijanju produktivnih spretnosti (govora in pisanja). Poleg že pripravljenih nalog pa dopušča slikovno gradivo učitelju tudi dovolj avtonomije, da ga uporabi po lastni presoji in ga prilagodi značilnostim skupine, ki jo poučuje. Slikovno gradivo je kakovostno izbrano in ustrezno prilagojeno ciljni skupini mladostnikov.

- **Vsebinska ustreznost**

Učbenik je sestavljen iz 12 tematskih lekcij in 4 dodatnih enot, imenovanih Plattform, ki so namenjene dodatnim znanjem in kompetencam, preverjanju in utrjevanju. Pri izboru vsebin se učbenik naslanja na priporočila SEJO in ustreza priporočilom učnega načrta. Netzwerk neu A2 pokriva naslednja tematska področja, razdeljena v lekcije:

1. Prostočasne dejavnosti
2. Šola, šolski sistemi
3. Učenje s pomočjo medijev
4. Čustva
5. Življenje v mestu
6. Poklici, služba
7. Mobilnost, promet
8. Učenje in učne strategije
9. Šport
10. Sobivanje in medosebni odnosi
11. Življenje mladih
12. Glasba, zabava

Tematska področja, ki jih lekcije obravnavajo, imajo delno ciklično značilnost in izhajajo iz dejstva, da je ponavljanje, nenehna raba jezika v praksi in ustrezna progresija ključ do kakovostnega znanja, ki se gradi postopno in v avtentičnih situacijah ter z ustreznimi nalogami, ki mladostniku nenehno osmišljajo učenje. Izbrana slušna besedila in bralna besedila izhajajo iz sveta mladostnika, ga nagovarjajo, informirajo, spodbujajo k razmišljanju, ga senzibilizirajo za različne probleme. Naloge, ki so vezane na besedila pa ga postopno vodijo od spoznavanja osnovnega besedišča in struktur do aktivne in samostojne jezikovne rabe. Skozi celoten učbenik je prisotna progresija od receptivnega do produktivnega znanja. Z vidika izbire vsebin učbenik ustreza sodobnim smernicam stroke, učenca opremlja za vsakodnevno komunikacijo s sovrstniki

in odraslimi in mu pomaga, da razvija različne jezikovne dejavnosti, ki so opredeljene na začetku vsake lekcije. Navajanje jezikovnih dejavnosti v obliki ciljev, ki jih bodo učenci osvojili, so za mladostnika zelo dobrodošli, saj mu vseskozi osmišljajo učenje in ga pripravljajo za aktivno jezikovno rabo izven učilnice.

- **Ustreznost nalog**

Učbenik Netzwerk neu A2 ima zelo pester nabor nalog, preko katerih učenec gradi tujejezikovno zmožnost v nemščini. Naloge so zasnovane tako, da učenci spoznavajo ustrezno besedišče in slovnične strukture, ki jih potrebujejo za uresničevanje jezikovnih dejavnosti, ki jih lekcija predvideva. Tem nalogam sledijo naloge, ki učenca vodijo in mu pomagajo, da razvija tekočnost in pravilnost govora in koherentnost pri pisnem izražanju. Te naloge vsebujejo jezikovna sredstva, ki učencu pomagajo, da se približa samostojni aktivni govorni ali pisni rabi jezika, ki je zadnja po progresivni lekciji. Takšna zasnova je izjemno pomembna za mladostnika, ki ga pri učenju tujega jezika pogosto zavira sram in strah pred neuspehom.

Naloge so zasnovane tako, da učenec razvija vse štiri jezikovne spretnosti (govor, pisanje, branje in poslušanje). Raznovrstnost nalog nagovarja različne učne tipe in učne stile, kar je zelo dobrodošlo. Posebej velja izpostaviti, da je v učbeniku veliko kompleksnih nalog, ki učenca vodijo k celostnemu znanju in ga spodbujajo k samostojnemu učenju in rabi jezika v avtentičnih situacijah.

Naloge spodbujajo problemsko in produktno usmerjeno učenje, kar je za mladostnika še posebej pomembno, saj mu dajejo občutek, da se ne uči zgolj golih jezikovnih struktur in izoliranih jezikovnih fenomenov, ampak jezik spoznava in uporablja zato, da lahko aktivno participira v družbi in s svojimi izdelki in rešitvami prispeva k boljši družbi.

- **Ustreznost glede na učne značilnosti mladostnikov**

Razlaga jezikovnih sredstev v učbeniku Netzwerk neu A2 upošteva, da učenec ni tabula rasa in da ima že zgrajeno jezikovno zmožnost v materinščini in pogosto še v enem tujem jeziku. Jezikovne (slovnične) razlage so zato umeščene tako, da ima učenec možnost spoznavati nove strukture in jih hkrati primerjati z že znanimi jeziki. Slovnica je prikazana kratko in jedrnat, podkrepljena s primeri dejanske rabe in smiselno uvrščena v kontekst. V učbeniku so obravnavane slovnične strukture, ki so pričakovane na ravni A2. Vizualno so prikazane v obliki posebej poudarjenih kvadratkov in z odebeljenim tiskom oziroma v dobro premišljenih tabelah. Razlagi sledijo naloge, ki so pripravljene tako, da učenec strukturo vadi in nato aktivno uporablja pri uresničevanju jezikovnih dejavnosti. Nekaj razlag je zasnovanih tako, da učenec sam na podlagi danega konteksta ugotavlja pravila in jih sam zapiše, kar spodbuja mladostnika k samostojnemu reševanju in lastni gradnji jezikovnega sistema.

Zelo dobrodošla prvina učbenika je direktno in indirektno posredovanje učnih strategij za učenje, ki prispevajo k razvijanju kompetence vseživljenjskega učenja. Učne strategije so podane v obliki nasvetov za učenje in hkrati integrirane v naloge, kar je še posebej dragoceno. Na tak način se uspešno vodi mladostnika k izgradnji tujejezikovne zmožnosti in se ga navaja na samostojno učenje tujega jezika, kar je cilj današnjega pouka tujega jezika.

- **Razvijanje ključnih kompetenc za 21. stoletje**

Osnovni cilj učbenika Netzwerk neu A2 je razvijanje tujejezikovne kompetence v nemščini, pri čemer je zaradi svoje zasnove lahko zelo uspešen. Idejna zasnova učbenika in njegova praktična

izvedba pa omogoča uspešno razvijanje tudi drugih ključnih kompetenc, še zlasti bi izpostavila učenje učenja in digitalno zmožnost. Posredovanje in uporaba učnih strategij za lastno učenje imajo pri učenju mladostnika izjemno velik pomen, saj je osnova za vseživljenjsko učenje. Učbenik uspešno razvija tudi digitalno zmožnost, saj tako preko nalog kot tudi zaradi vključenosti različnih IKT komponent v učbenik učenca seznaja z možnostjo digitalnega učenja in ga hkrati tudi vodi k razvijanju digitalne zmožnosti. Omeniti velja tudi sporazumevanje v maternem jeziku, ki ga učbenik spodbuja zlasti s kontrastivno in ozaveščanjem podobnosti in razlik v jezikih. Natančna analiza učbenika kaže na to, da so uspešno integrirane vse ključne kompetence, kar je zelo dragoceno.

VI. POVZETEK OCENE

Pred pregledom sem bil seznanjen s Pravilnikom o potrjevanju učbenikov in pojasnili za recenzenta (<http://www.zrss.si>) : ☐ **da** ☐ **ne**

Pregledal sem predlog učbenika v dokončnem 1:1 formatu (celotni besedilni in nebesedilni del):

☐ **da** ☐ **ne**

Pregledal sem učbenik:

☐ **v celoti** ☐ del, in to od poglavja _____ do _____ oz.
od strani _____ do _____ strani.

Drugo:

Pregledal sem učbenik pripravljen za **objavo v elektronski obliki**, ki na

● ☐ **ustrezen** ☐ **neustrezen**

način vključuje **interaktivne gradnike** (vodene učne poti, igre, naloge, teste, orodja za analizo odgovorov) za pridobivanje, utrjevanje ter preverjanje znanja

● ☐ **ustrezen** ☐ **neustrezen**

motivira učenca za aktivno komunikacijo z vsebinami in predstavitvami

● ☐ **ustrezen** ☐ **neustrezen**

način vključuje **večmedijske/multimedijske elemente** (statične in gibljive podobe) za hitro in nazorno razlago pojavov, procesov, zakonitosti

● ☐ **ustrezen** ☐ **neustrezen**

način z navodili usmerja učenca pri postopnem razumevanju učnih vsebin, povezovanju že usvojenega znanja ter razvijanju sposobnosti za razvijanje ciljnih dejavnosti.

Pri ponovnem pregledu so bile moje pripombe ustrezno upoštevane:

☐ da ☐ ne ☐ jih nisem imel

Pregledani učbenik v celoti: ☐ **ustreza** ☐ delno ustreza ☐ ne ustreza

VII. DODATNE OPOMBE

Učbenik Netzwerk neu A2 je sodoben učbenik za nemščino, ki mladostnika s predznanjem uspešno vodi do usvojitve znanja, ki ga predvideva učni načrt za nemščino za gimnazije. Učbenik pa bi lahko uporabljali z delnimi prilagoditvami glede na št. ur tudi v drugih programih. Učbenik ustreza ciljni skupini in sodobnim smernicam za poučevanje tujega jezika – nemščine. Predlagam, da Komisija učbenik Netzwerk neu A2 potrdi.

Datum: 27. 8. 2020

Podpis recenzenta:
doc. dr. Andreja Retelj